

Annonce

Henrik Helming og Meie Peters i en af forsøgsmarkerne med flere afgrøder - her en kombination af havre, vårbyg og olieør. Foto: Uffe Bregendahl

Flere afgrøder på samme mark kan forebygge tørkeproblemer

Flere afgrøder på samme mark samtidig kan måske hjælpe med at sikre foderforsyningen – selv når klimaet driller med lange tørkeperioder.

- ✎ Af [Uffe Bregendahl](#)
- 🕒 30. juni 2023, 11:21
- 👤 Læsetid: 6 minutter
- 📁 [Mark og stald](#)

► Tørke, Planteavl

 Del på Facebook

 Del på Twitter

 Del på LinkedIn

 Print

Det ligner mest af alt ingredienserne til et lækkert økologisk kernebrød.

Men blandingen af tre kornarter i hånden på landmand Henrik Helming er måske i virkeligheden opskriften på at løse tørke- og klimaproblemer på gården i Vestjylland.

Tre af Henrik Helmings marker på Ny Dyrvig er som forsøg tilsået med forskellige blandinger af arter, der skal hjælpe med at gøre besætningen på 150 malkekøer selvforsynende med foder. Teorien er, at hvis en af afgrøderne et år klarer sig dårligt i tørt vejr, bliver det udlignet af, at andre sorter på marken kan tåle tørken. Og modsat hvis vejret året efter viser sig fra den ekstremt våde side.

Forskere og landmænd på markvandring på en af Ny Dyrvigs tre marker med blandingsafgrøder - her en kombination af hybridrajgræs, cikorie og lancetvejbred. Foto: Uffe Bregendahl

Under en markvandring kunne en række forskere og landmænd ved selvsyn se, hvordan afgrøderne i forsøgene rent faktisk klarer sig.

»Jeg har ikke set afgrøderne før, så for mig er det en festdag at komme her,« siger Jesper Fog-Petersen, specialkonsulent i Innovationscenter for Økologisk Landbrug, der er en af initiativtagerne bag forsøget med multiafgrøder.

»Selv om der er tørke, er marken faktisk relativt grøn. Det var jo også et tegn på, at frøblandingene egentlig fungerede trods det varme tørre klima, vi har i de her dage, så det var jo positivt at se,« fortæller han.

Henrik Helming med det, der kan være opskriften på en stabil høst i fremtiden - en frøblanding af havre, vårbyg og olieør. Foto: Uffe Bregendahl

FREMSYNET LANDMAND

Den mark, deltagerne først besøgte, var en afgræsningsmark tilsået med rajgræs i en kombination med urterne cikorie og lancet-vejbred.

Landmand Henrik Helming driver den økologiske bedrift sammen med sin kone Meie Peters, og i en anden af de tre forsøgsmarker har de for første gang blandet havre, vårbyg og hørfrø. Henrik Helming er derfor meget spændt på udbyttet og foderværdien fra marken, når de tre arter høstes og blandes til helsæd. Lige nu blomstrer hørblomster side om side med havre og byg.

»Det er et meget spændende forsøg, og det er derfor, vi er gået med i det her projekt, så vi får noget viden om, hvordan blandingerne opfører sig. Nye initiativer, vi kan analysere på, er altid spændende for en landmand,« siger Henrik Helming og tilføjer:

»Vi skal den vej med at udnytte flere arter samtidig og have mere biodiversitet i markerne. Panteafgrøderne kan være med til at give os mere biodiversitet.«

Henrik Helming i en tør mark med blandingsafgrøder. Foto: Uffe Bregendahl

ØGER BIODIVERSITET

Under markvandringen bliver det bekræftet, at flere arter på samme mark, frem for en monokultur med for eksempel rent græs, betyder flere insekter.

»Jo flere insekter, jo flere fugle kommer der, og det påvirker hele økosystemet og giver en meget bedre biodiversitet,« forklarede biolog Christoffer Grønne foran forsamlingen under markvandringen, mens han med et insektnet fangede en gåsebille i blomsterne fra hørplanterne i blandingsmarken.

Biolog Christoffer Grønne anbefaler landmænd at etablere øer af træer og læhegn til insekterne. Foto: Uffe Bregendahl

Han foreslår, at landmænd ud over at så flere afgrøder samtidig også sørger for at lave "øer" af træer og læhegn, der kan sikre, at insekterne ikke kommer for langt væk fra markerne og dermed kan nå at brede sig ud i alle kroge af markerne i løbet af året.

UDFORDRER SÅNING

Forsøgene med tre afgrøder giver en række udfordringer i forhold til at blande frøene og få dem sået i de rigtige dybder og rigtige blandingsforhold.

TRE FRØOPSKRIFTER TIL TEST PÅ NY DYRVIG

- Mark 1: Hybridrajgræs, cikorie og lancetvejbred
- Mark 2: Cikorie og kløvergræs
- Mark 3: Havre, vårbyg og olieør

I første omgang handler det om at få lavet nogle forsøg og prøve at finde frem til de helt rigtige blandinger, der passer til det danske klima – også de fremtidige

klimaforhold.

»Typiske afgrøder er jo korn og græs, og de har ikke så dybe rødder og bliver derfor tidligt påvirket af tørke som i år og vil visne hen og blive presset udbyttmæssigt. Vælger vi også arter med dybe rødder, sikrer man, at de når meget dybere ned, hvor der er vand nogle måneder ekstra. På den måde har man en afgrøde, der sikrer foder til besætningen,« siger Jesper Fog-Petersen, og tilføjer, at han håber på, at der med tiden bliver udviklet måske tre frøblandinger, som fungerer optimalt i det danske klima.

»Selv om vi er et lille land, er der kæmpe forskel fra sandede til tunge, lerede jorde. Så der skal udvikles flere blandinger, og måske skal vi også op på fire til fem kornsorter i hver blanding, så der er mindst to til tre sorter, der er tørkeresistente, og andre, der kan klare sig, når det er meget vådt.«

GODT FOR KLIMAET

Ud over at hjælpe landmanden i kampen mod klimaforandringerne kan blandingsafgrøder måske også hjælpe bedriften med at undgå at belaste klimaet.

»Vi ved fra forskningen, at der bygges mere kulstof op, jo mere variation der er i rødderne, og det vil der jo komme med forskellige afgrøder. Det er positivt for jordfrugtbarheden og for kulstoflagringen under jorden,« siger Julie Henriksen, teamleder og chefkonsulent ved Innovationscenter for Økologisk Landbrug.

Julie Henriksen redegør for klimagevinster ved blandingsafgrøder. Foto: Uffe Bregendahl

Viser blandingsforsøgene sig at give en varieret afgrødeblandning, der optimalt opfylder kvægets ernæringsmæssige behov, kan det også betyde, at landmanden ikke skal købe så meget protein og sparer på den måde på den CO₂, der bruges ved transporten.

»Så vil det på bedriftsniveau give dig et lavere klimaaftryk. Hvis du samtidig kan opretholde dit produktionsniveau, så du har det samme kilo mælk og kød og andre afgrøder, vil du også på produktniveau have et lavere klimaaftryk,« siger Julie Henriksen.

Blandingsforsøgene, markvandringen og artiklen indgår i projektet 'Det selvforsynende kvægbrug - via den innovative multiafgrøde - fuldfoder dyrket i et hug', som er finansieret af Promilleafgiftsfonden for Landbrug.